

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

З ДИСЦИПЛІНИ „УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА”
ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ
І КУРСУ ВСІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

ОСОБЛИВОСТІ ДІЄСЛІВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ

Затверджено на засіданні
кафедри історії України та
українознавства
Протокол № 8 від 06.09.2012

Дніпропетровськ ДВНЗ УДХТУ 2013

Особливості дієслівних комунікативних конструкцій української мови. Початковий рівень. Методичні вказівки з дисципліни „Українська мова як іноземна” для студентів I курсу всіх спеціальностей / Укл.: Г.М. Колісник. – Дніпропетровськ: ДВНЗ УДХТУ, 2013. – 26 с.

Укладач Г.М. Колісник

Відповідальний за випуск Н.А. Ковальова, канд. іст. наук

Навчальне видання

Методичні вказівки
з дисципліни „Українська мова як іноземна” для іноземних студентів I курсу
всіх спеціальностей

ОСОБЛИВОСТІ ДІЄСЛІВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ

Укладач КОЛІСНИК Галина Миколаївна

Редактор Л.М. Тонкошкур
Коректор В.П. Синицька

Підписано до друку 29.08.13. Формат 60×84 1/16. Папір ксерокс. Друк різнограф.
Умов. друк. арк.1,18. Обл.-вид. арк. 1,23. Тираж 50 прим. Зам. № 426.
Свідоцтво ДК № 303 від 27.12.2000.

ДВНЗ УДХТУ, 49005, м. Дніпропетровськ, 5, просп. Гагаріна, 8

Видавничо-поліграфічний комплекс ІнКомЦентру

ЗМІСТ

ВИДИ ДІЄСЛОВА.....	4
ВИКОРИСТАННЯ ІНФІНІТИВУ.....	8
ДІЄСЛОВА РУХУ.....	11
Значення форм дієслів руху.....	11
Дієслова іти, їхати.....	12
Дієслова ходити, їздити.....	16
Дієслова нести/носити.....	20
Дієслова вести/водити, везти/возити.....	21
ДІЄСЛОВА ДЛЯ ВИРАЖЕННЯ СТАВЛЕННЯ.....	23
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	26

ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАЖЕННЯ

Пропоновані методичні вказівки призначені для аудиторної та самостійної роботи студентів-іноземців усіх спеціальностей I курсу під час вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна». Методичні вказівки містять базові комунікативні моделі дієслівних словосполучень, перелік найбільш вживаних дієслів, схеми граматичного узгодження дієслів з іншими частинами мови, спрямовані на відпрацювання базового лексичного запасу, що охоплює різні сфери діяльності. До схем надані різномірні вправи, розраховані як на механічне відтворення засвоєного матеріалу, так і на творче використання отриманих знань.

Завдання і тексти можуть бути використані як домашні, самостійні й аудиторні роботи для студентів-іноземців. При укладанні схем і завдань використано фахову методичну літературу, посібники, підручники, електронні ресурси, а також викладацький досвід викладачів кафедри історії та українознавства.

ВИДИ ДІЄСЛОВА

Недоконаний вид (НДВ)

1. Факт (назва дії)

Зараз я читаю, пишу вправи, вчу слова

Вчора я читав, писав вправ, вчив слова

2. Процес

(довго, десять хвилин, годину, цілий день, цілий тиждень, протягом місяця, протягом року)

Сьогодні я читаю цілий день.

Він пише протягом години.

Вчора ти читав цілий вечір.

Вчора вона довго готувала їжу.

3. Повторення дії

(звичайно, зазвичай, завжди, ніколи, часто, рідко, іноді, кожного дня, кожного тижня, двічі на день, двічі на рік, щосереди, щонеділі)

Двічі на рік студенти складають іспит.

Кожного дня ми купуємо продукти.

Щодня ти їздиш на маршрутному таксі.

4. Одночасність

Я сиджу і читаю.

Ти йдеш і розмовляєш.

Доконаний вид (ДВ)

1. Результат

Я прочитав текст, написав вправу, вивчив слова.

Вчора я прочитав текст, написав вправу, вивчив слова

2. Межа дії (завершеність → початок)

Я написав вправу і пішов додому (написав = завершеність дії; пішов = початок дії)

11:00 – 11:20 – писав вправу,

11.20 – написав вправу;

11:21 – пішов додому]

3. Однократність (1 раз)

(швидко, одразу, нарешті, несподівано, раптом)

Ми швидко прочитали текст.

Вчора він нарешті написав листа.

4. Послідовність [дія 1, дія 2, дія 3]

Сьогодні я написав листа, прочитав текст, вивчив слова.

Спочатку ми прочитали текст, потім написали вправу.

Заперечення

Особа не працювала і не буде працювати

Олена не писала вправу (= Олена не робить домашнє завдання. Завдання немає)

Особа працює, але ще не завершила дію

Олена не написала вправу (= Олена пише вправу, але ще не завершила. Завдання є.)

Приклади видових пар дієслів НДВ – ДВ

бачити – побачити
брати – взяти
вивчати – вивчити
виконувати – виконати
відповідати – відповісти
відпочивати – відпочити
говорити – сказати
готувати – приготувати
давати – дати
думати – подумати
забувати – забути
завершувати – завершити
згадувати – згадати
їсти – з'їсти
купувати – купити
малювати – намалювати
мовчати – замовкнути
навчатись – навчитись
отримувати – отримати
пам'ятати – запам'ятати
перекладати – перекласти
писати – написати
пити – випити
починати – почати
робити – зробити
розуміти – зрозуміти
сидіти – сісти
складати – скласти
читати – прочитати
чути – почути

Тільки НДВ

Слухати, знати, любити, ненавидіти, розмовляти

Вправа 1. Прочитати речення, визначити вид дієслів

Мати готує обід.

Мати приготувала обід.

Діти посідали. Вони з'їли кашу і випили молоко.

Вправа 2. Розказати, що ви робите до лекції, під час лекції, після лекції (заняття, обіду, екзамену)

Вправа 3. Написати дієслова у таблицю

Що робити ? (НДВ)	Що зробити ? (ДВ)

Писав, прочитати, береш, написати, говориш, їмо, замовкаємо, приготувати, розповідаю, відпочиває, підготувати, пам'ятають, йти, приїжджати, кажете, пишеш, отримуєте, знає.

Вправа 4. Написати дієслова замість крапок

1. Олег сьогодні в бібліотеці. Він цілий день ... там (сидіти – сісти).
2. Зараз я ... на лекції (сидіти – сісти).
3. Кожного дня на заняттях ми ..., ... і ... тексти (писати – написати, читати – прочитати, перекладати – перекласти).
4. Мурат не ..., бо уважно ... викладача (розмовляти / говорити – сказати, слухати / чути – почути).
5. Ось лавка. На лавці ... подруги і ... (сидіти – сісти, розмовляти / говорити – сказати).
6. Студент погано ... українську мову, а тому ... і ... (знати, сидіти – сісти, мовчати – замовкнути).
7. Сердар часто ... ці слова (забувати – забути).
8. Карі кожного дня ... продукти в цьому магазині (купувати – купити).
9. Байрам часто ... вечерю для своїх друзів.
10. Сергій не йде на вулицю, бо ще не ... домашнє завдання (робити – зробити).
11. Спочатку я ... завдання, потім ... текст, а потім ... обід (виконувати – виконати, перекладати – перекласти, готувати – приготувати).
12. Я трохи ... і швидко ... завдання (думати – подумати, робити – зробити).
13. Брат довго ..., але раптом ... (говорити – сказати, мовчати – замовкнути).
14. Він майже годину ... і раптом ... (мовчати – замовкнути, говорити – сказати).
15. На лекції викладач ..., що я чудово ... роботу (говорити – сказати, виконувати – виконати).
16. Група ... в лабораторії, поки не ... завдання (сидіти – сісти, виконувати – виконати).
17. Друзі ... текст цілу пару, а о 14:20 ... тест (перекладати – перекласти, писати – написати).
18. –Де твоє завдання? – Я ще не ... його. А твоє. – А я взагалі не ... завдання (робити – зробити)

ВИКОРИСТАННЯ ІНФІНІТИВУ

Інфінітив – початкова форма дієслова, яка має закінчення **-ти**. Наприклад, **могти, говорити, читати, спати**. Всі інфінітиви бувають або НДВ, або ДВ.

Інфінітив НДВ		Інфінітив ДВ	
1. Після дієслів, що означають початок, продовження чи завершення дії		1. Після дієслів:	
<p>починати починатися стати продовжувати продовжити завершити завершувати припинити припиняти кидати втомитися передумати перехотіти розлюбити відмовляти відмовлятися відмовити звикати звикнути призвичаюватися призвичаїтися вчитися навчитися</p>	<p>+ інфінітив НДВ</p>	<p>забувати забути встигати встигнути вдаватися залишитися</p>	<p>+ інфінітив ДВ</p>
<p>Я почав вчити слова. Вчора ми завершили читати текст. Мене відмовили їхати до Харкова. Ти передумав телефонувати Тетяні?</p>		<p>Я забув зателефонувати другу. Вчора ми встигли прочитати текст. Мені залишилося вивчити слова. Ми встигли приїхати до Києва вчасно.</p>	

можна, треба, необхідно + інфінітив	
2. Повторення дії	2. Одиначна дія
Вам треба приймати ліки щодня (=багато разів). На цьому комп'ютері можна дивитися фільми (= часто, завжди). Вам необхідно вчити слова (= часто, завжди).	Вам треба прийняти ліки зараз (=один раз). Сьогодні можна подивитися фільм на цьому комп'ютері (=один раз). Вам необхідно вивчити слова (=тільки сьогодні).
3. Необхідність почати просто зараз	3. Необхідність, можливість завершити дію
Мені необхідно робити креслення (завтра я здаю роботу). Вам треба йти зараз (=Ви спізнюєтеся). Ви отримали завдання, вже можна писати .	Мені треба зробити креслення до п'ятниці. Вам треба прийти зараз (=Ви не спізнюєтеся, але все треба робити швидко). Завдання можна написати за одну пару. У вас достатньо часу.
не можна + інфінітив	
4. Заборонено або небажано	4. Це неможливо зробити (не можна = неможливо)
Не можна спізнюватися на заняття. Цей прилад не можна вмикати . Він зламаний. Тут не можна стояти . Це дорога.	Магазин працює цілодобово. Сюди не можна спізнитися (= Сюди неможливо спізнитися). Цей прилад неможливо увімкнути, він несправжній (Цей прилад неможливо увімкнути). Тут не можна стати . Тут немає місця (Тут неможливо стати).

Вправа 5. Прочитати

- Ось твоя кімната.
- Це і твоя кімната?
- Так, я тут живу також. Це дуже хороша кімната, світла.
- Так, хороша. Тут є квіти. Чиї це квіти?
- Це мої квіти. Я дуже люблю квіти. А ти?
- Я також. Де можна класти речі?

- Ось шафа. Тут можна класти речі. А ось стіл. Це твій стіл. Тут можна писати, читати і робити завдання. А ось твоє ліжко. Можна спати тут або на дивані.
- А палити тут можна?
- Ні, палити тут не можна. Палити можна на балконі.
- А де можна готувати їжу?
- Готувати їжу можна на кухні.

Вправа 6. Написати речення за зразком.

Зразок:

Тут **можна** гуляти? – Так, можна. (Ні, не можна)

Це стадіон. Тут можна грати? – ...	Це кімната. Тут можна жити? – ...
Це лабораторія. Тут можна грати? – ...	Це вулиця? Тут можна грати? – ...
...	
Це бібліотека. Тут можна читати? – ...	Це коридор. Тут можна ходити? – ...
Це аудиторія. Тут можна їсти? – ...	Це дорога. Тут можна стояти? – ...
Це їдальня. Тут можна їсти? – ...	Це магазин. Тут можна купувати? – ...
Це книгарня. Тут можна кричати? – ...	Це поверх. Тут можна спати? – ...
Це стадіон. Тут можна кричати? – ...	Це кафе. Тут можна пити? – ...
Це спальня. Тут можна спати? – ...	Це кіно. Тут можна розмовляти? – ...
Це лекція. Тут можна спати? – ...	Це кімната. Тут можна жити? – ...
Це маршрутка. Тут можна розмовляти? – ...	

Вправа 7. Дати відповідь на запитання

1. Де можна читати? Де можна розмовляти? Де можна кричати? Де можна грати? Де можна їсти? Де можна стояти? Де можна ходити? Де можна купувати? Де можна пити? Де можна жити? Де можна спати?

2. Де не можна читати? Де не можна розмовляти? Де не можна кричати? Де не можна грати? Де не можна їсти? Де не можна стояти? Де не можна ходити? Де не можна купувати? Де не можна пити? Де не можна жити? Де не можна спати?

Вправа 8. Прочитати

- 1 – Привіт! Мені потрібний зошит. У тебе є?
 – Так, у мене є зошит. Ось, візьми.
 – Дякую.

2 – Привіт! Мені потрібний конспект. У тебе є?

- Так, є.
- Можна його взяти?
- Так, можна.
- Дякую. Бувай.

3 – Доброго дня! У тебе є підручник?

- Так.
- Можна взяти? Він мені потрібний.
- Ось, візьми.
- Дякую.

4 – Доброго вечора! У вас є газета?

- Так.
- Вона мені потрібна. Можна її взяти?
- Ні, вона нам теж потрібна.
- Вибачте. До побачення.

Вправа 9. Скласти діалог. Попросити щось у свого друга, колеги.

ДІЄСЛОВА РУХУ

Дієслова руху – слова, що означають переміщення

ЗНАЧЕННЯ ФОРМ ДІЄСЛІВ РУХУ

Зараз → в одному напрямку НДВ	Майбутні плани. Точно знаю (сьогодні, за годину, завтра, на цьому тижні, цього місяця)	Часто (кожен день, завжди, іноді, зазвичай) ↔ рух взагалі НДВ
іти = йти	іти = йти	ходити
їхати	їхати	їздити
бігти	бігти	бігати
везти	везти	возити
вести	вести	водити
нести	нести	носити
летіти	летіти	літати
пливти (плисти)	пливти (плисти)	плавати

ДІЄСЛОВА ІТИ (ЙТИ), ЇХАТИ (= робити один раз)

іти (йти)		їхати	
іти	куди?	їхати	куди?
	як?	пішки	на чому? як?
			маршруткою трамваєм тролейбусом автобусом на метро на машині на таксі

Він іде (*куди?*) на стадіон
(*як?*) пішки =
= Він іде на стадіон

Він їде (*куди?*) на стадіон (*як?*) маршруткою.
На чому (= як) він їде на стадіон?

Вправа 10. Написати речення за зразком.

Зразок:

Антон – робота А: – Антон, на чому ти їдеш на роботу?
метро – трамвай Б: – Спочатку я їду на метро, а потім – трамваєм. А ти?
А: – А я тільки на метро.

1. Тамара – робота; автобус – метро.
2. Олег – університет; метро – тролейбус.
3. Петро – лекція; маршрутка – іти пішки
4. Наталка – семінар; маршрутка – машина.
5. Тетяна – інститут; автобус – тролейбус.
6. Олена Миколаївна – робота; машина – пішки.
7. Ахмед – готель; маршрутка – трамвай.
8. Микола і Семен – кафе; автобус – маршрутка.
9. Студенти – практика; машина – тролейбус.
10. Франсиск – театр; пішки – таксі.
11. Викладач – школа; тролейбус – трамвай.
12. Антоніна Іванівна – лікарня; пішки – автобус.
13. Тимур – бібліотека; маршрутка – тролейбус.
14. Мірдан – пошта; автобус – пішки.

Зверніть увагу!

Іти (їхати, бігти, везти...) + **куди?** (назва місця)

Назва напрямку: В (на) ... (в кафе, на площу, в аудиторію)

а → **у**

кімната – в кімнату

□ → □

ринок – на ринок

и → **и**

зупинки – на зупинки

я → **ю**

лабораторія – в лабораторію

ь → **ь**

готель – в готель

і → **і**

вулиці – на вулиці

о → **о**

місто – в місто

Зверніть увагу! У відповіді на запитання «куди» для одних слів потрібний прийменник **в**, для інших – **на**. Їх вживання треба запам'ятати.

Вправа 11. Дати відповідь на запитання «Куди?»

Зразок: місто – в місто.

1) Місто, країна, школа, інститут, гуртожиток, університет, кімната, квартира, бібліотека, театр, кіно, готель, ресторан, кафе, їдальня, парк, цирк, офіс, сад, магазин.

Зразок: вулиця – на вулицю.

2) Вулиця, площа, майдан, станція, зупинка, робота, пошта, лекція, концерт, стадіон, ринок, кухня, поверх, прогулянка, вокзал, семінар, диван, стіл, стіна.

Вправа 12. Читати і запам'ятати

Дієслово **іти** (йти)

Я **іду** (**йду**) в магазин.

Ти **ідеши** (**йдеши**) у бібліотеку.

Вона **іде** (**йде**) на пошту.

Ми **ідемо** (**йдемо**) в аудиторію.

Ви **ідете** (**йдете**) на вокзал.

Вони **ідуть** (**йдуть**) на лекцію.

Зверніть увагу!

Я і ... ідемо, їдемо, ходимо...	Я з ... іду, їду, ходжу...
Ти і ... ідете, їдете, ходите...	Ти з ... ідеш, їдеш, ходиш...
Він (вона) і ... ідуть, їдуть, ходять...	Він (вона) з ... іде, їде, ходить...
	ідуть, їдуть, ходять...

Вправа 13. Написати речення за зразком.

Зразок: Ось парк. Я йду – Я йду в парк.

1. Ось їдальня. Хлопець ...
2. Ось гараж. Шофер ...
3. Ось магазин. Бабуся ...
4. Ось університет. Студенти ...
5. Ось бібліотека. Ми ...
6. Ось вокзал. Людина ...
7. Ось вулиця. Діти ...
8. Ось площа. Друзі ...
9. Ось пошта. Студенти ...
10. Ось стадіон. Люди ...
11. Ось гуртожиток. Дівчина...
12. Ось банк. Микита...
13. Ось аудиторія. Викладач ...
14. Ось лабораторія. Група
15. Ось зупинка. Я...
16. Ось майдан. Вони ...
17. Ось ринок. **Я і ти**...
18. Ось кіно. Я і Петро ...
19. Ось школа. **Я з сестрою**....
20. Ось музей. Я з ним...
21. Ось коридор. Я з групою ...
22. Ось ринок. Ти і Алі ...
23. Ось цирк. Ти з Алі ...
24. Ось парк. Сергій з Тетяною ...
25. Ось магазин. Наталка і Тетяна ...

Вправа 14. Читати і запам'ятати

Дієслово **їхати**

Я їду в магазин.	Ми їдемо в аудиторію.
Ти їдеш у бібліотеку.	Ви їдете на вокзал.
Вона їде на пошту.	Вони їдуть на лекцію.

Вправа 15. Написати речення за зразком.

Зразок: Куди ... Антон? – Антон їде в аеропорт.

1. Куди ... Ден? – Він ... (гуртожиток).
2. Марія ... (стадіон).
3. Ахмед і Омар ... (факультет).
4. Ми ... (театр).

5. Віктор, куди ти ...?
6. Ми ... (стадіон), а ви куди ...?
7. Я з другом ... (Київ).
8. Я і друг ... (Львів).
9. Я і моя сестра ... (пошту).
10. Я і моя група ... (корпус).
11. Я з групою... (екскурсія).
12. Ми з другом (кафе).
13. Я і друг ... (стадіон).
14. Я і Сергій ... (кіно).
15. Я з Сергієм ... (матч)
16. Я з мамою ... (ринок).
17. Я і мама ... (лікарня).
18. Ти і брат ... (лекція).
19. Ти з братом ... (набережна).
20. Він з подругою ... (магазин).

Вправа 16. Дайте відповідь на запитання.

Зразок:

- Ви їдете в парк? Університет.
- Ні, ми їдемо в університет.

1. Ваші друзі (їхати) в Київ?	<i>Одеса</i>
2. Ти (іти) в кіно?	<i>стадіон</i>
3. Саша (їхати) на ринок?	<i>парк</i>
4. Ви (іти) в гості?	<i>гуртожиток</i>
5. Том (їхати) на факультет?	<i>бібліотека</i>
6. Ти (іти) на виставку?	<i>банк</i>
7. Вона (іти) на лекцію?	<i>семінар</i>
8. Ви (ходити) в ресторан?	<i>кафе</i>
9. Олена (їздити) в Харків?	<i>Брюссель</i>
10. Ти (ходити) на пошту?	<i>інтернет-клуб</i>
11. Мустафа і Мурат (ходити) в магазин?	<i>ринок</i>
12. Сестра з подругою (їхати) в університет?	<i>екскурсія</i>
13. Ми (їздити) на стадіон?	<i>набережна</i>
14. Я (іти) на семінар?	<i>лекція</i>
15. Ти (їздити) на вокзал?	<i>зупинка</i>
16. Ти (ходити) в аптеку?	<i>лікарня</i>
17. Ти і твій друг (іти) на заняття?	<i>кіно</i>
18. Ти з сестрою (ходити) в бібліотеку?	<i>університет</i>
19. Ми з братом (їхати) на прогулянку?	<i>заняття</i>
20. Група (ходити) на набережну?	<i>корпус</i>
21. Студенти (іти) кафе?	<i>стадіон</i>
22. Групи (їхати) на концерт?	<i>гра</i>
23. Мама з донькою (іти) в магазин?	<i>парк</i>

Зверніть увагу!

Сталі звороти:

1. Маршрутка їде в центр = Маршрутка їде в центр
2. Потяг їде до Києва = Потяг їде до Києва
3. У кіно їде фільм
4. Життя їде
5. Заняття їдуть

Вправа 17. Читати текст

Ви знаєте дієслово *йти*. Це дуже незвичайне дієслово. Українці говорять «Студент їде. Він їде в університет». Але також українці говорять «Маршрутка їде. Урок їде. Фільм їде. Час... теж їде. Годинник... їде. І все це правильно. Все це українською мовою. Дуже цікаве дієслово *йти*.

А от дієслово *їхати* не таке цікаве. Українці говорять: «Я їду автобусом, тролейбусом, трамваєм, маршрутною. Я їду на таксі, на машині, на метро».

Вправа 18. Доповнити фрази словами *йти, їхати*

1. Лекція ...
2. Заняття ...
3. Дощ ...
4. Маршрутка ...
5. Трамвай ...
6. Людина ...
7. Діти ...
8. Семінар ...
9. Потяг ...
10. Студент ...

ДІЄСЛОВА ХОДИТИ, ЇЗДИТИ

(= багато разів)

Ходити

Їздити

(кожен день, часто,
рідко, іноді, завжди)

+ **куди?**

(в університет, на
пошту, до школи)

= робити багато
разів

* Я їжджу (куди?) в місто. Ми ходимо (куди?) на лекцію.

Вправа 19. Написати речення

ХОДИТИ

Зразок

* Я ... (семінар). – Я ходжу на семінар.

* Ти ... (університет)

* Він ... (кімната)

* Вона ... (площа)

* Ми ... (поверх)

* Ви ... (вокзал)

* Вони ... (кіно)

ЇЗДИТИ

Зразок

* Я ... (готель). – Я їжджу в готель.

* Вони ... (ринок)

* Ви ... (бібліотека)

* Ми ... (гуртожиток)

* Вона ... (робота)

* Він ... (пошта)

* Ти ... (парк)

Вправа 20. Дати відповідь на запитання:

Зразок:

– Ви їздите в парк? (дача)

– Ні, ми їздимо на дачу.

* Дмитро ходить **до** школи?

* Маша і Сергій ходять на ринок?

* Ви ходите в гості?

* Студент їздить на семінари?

* Ти їдиш на площу?

* Вони ходять в кімнату?

* Ми їздимо на стадіон?

* Олена ходить в магазин?

* Ти і твій друг їздите в Росію?

* Олег з братом ходять на секцію?

* Твій друг ходить в магазин?

* Друзі їздять у торговельний центр?

* Ви ходите в театр?

університет

кіно

кафе

лекції

готель

кухня

магазин

бібліотека

Україна

заняття

банк

каток

музей

Запитання «Де?»

Назва місця: В (на) ... (в кафе, на площі, в аудиторії)

а → **і**

кімната – в кімнаті

ка → **ці**

зупинка – на зупинці

я → **і**

їдальня – в їдальні

ія → **ії**

лабораторія – в лабораторії

□ → **і**

університет – в
університеті

ок → **ку**

ринок – на ринку

ь → **і**

готель – в готелі

о → **і**

місто – в місті

и → **ах**

зупинки – на зупинках

і → **ях**

вулиці – на вулицях

Зверніть увагу! У відповіді на запитання «де» для одних слів потрібний прийменник **в**, для інших – **на**. Їх вживання треба запам'ятати.

Вправа 21. Дати відповідь на запитання «Де?»

Зразок: місто – в місті.

1 Місто, країна, школа, інститут, гуртожиток, університет, кімната, квартира, бібліотека, театр, кіно, готель, ресторан, кафе, їдальня, парк, цирк, офіс, сад, магазин.

Зразок: вулиця – на вулиці.

2 Вулиця, площа, майдан, станція, зупинка, робота, пошта, лекція, концерт, стадіон, ринок, кухня, поверх, прогулянка, вокзал, семінар, диван, стіл, стіна.

Вправа 22. Дати відповідь на запитання:

1. Куди ходить ваш друг? (театр)
Де ваш друг?

2. Куди ходять іноземні студенти? (гуртожиток)
Де іноземні студенти?

3. Куди їздить ваша група? (кіно)
Де ваша група?

4. Куди ви ходите? (бібліотека)
Де ви?

5. Куди їздить жінка? (лікарня)
Де жінка?

6. Куди вони ходять? (парк)
Де вони?

7. Куди ходять студентки? (третій поверх)
Де студентки?

8. Куди ходять діти? (цирк)
Де діти?

9. Куди їздить Том? (пошта).
Де Том зараз?

10. Куди ви їдете щодня? (гуртожиток).
Де ви зараз?

Вправа 23. Дати відповідь на запитання:

1. Куди ходить ваш друг? (театр). Де ваш друг?
2. Куди ходять іноземні студенти? (гуртожиток). Де іноземні студенти?
3. Куди їздить ваша група? (кіно). Де ваша група?
4. Куди ви ходите? (бібліотека). Де ви?
5. Куди їздить жінка? (лікарня). Де жінка?
6. Куди вони ходять? (парк). Де вони?
7. Куди ходять студентки? (третій поверх). Де студентки?
8. Куди ходять діти? (цирк). Де діти?
9. Куди їздить Том? (пошта). Де Том зараз?
10. Куди ви їдете щодня? (гуртожиток). Де ви зараз?

Зверніть увагу!

Іти, ходити + інфінітив = мета (для чого?)

Вони ідуть у кафе, щоб їсти = Вони ідуть у кафе їсти.

Вправа 24. Читати речення. Вказати напрямок і мету. Поставити запитання до речень

1. Ми ідемо в ресторан снідати.
2. Родина їде на Чорне море відпочивати.
3. Хлопець біжить в бібліотеку взяти книгу.
4. Люди ходять в магазин купувати продукти.
5. Туристи ідуть в музей дивитися на експонати.
6. Студенти ходять у банк оплачувати навчання.
7. Ольга їде на кухню готувати обід.
8. Ти їдеш на пошту отримати листа.
9. Друзі ідуть у кав'ярню святкувати день народження.
10. Брат їздить в університет навчатися.

Вправа 25. Читати діалог. Дати відповідь на запитання

- Доброго дня, Сергію! Ти їдеш в магазин?
- Ні, я біжу в аудиторію забрати конспекти.

Куди і для чого біжить Сергій?

- Аміно, ти їдеш у центр?
- Так, хочу купити новий одяг.

Куди і для чого їде Аміна?

- Сердаре, ви їдете в кіно?
- Ні, я йду в аптеку купити ліки.

Куди і для чого йде Сердар?

- Олеже, ти їдеш додому?
- Ні, я їду в аеропорт купити квитки.

- Ви їдете на пошту?
- Так, їдемо купити марки.

- Камілло, ти їдеш у музей?
- Так, хочу побачити нову експозицію.

Куди і для чого їде Олег?

Куди і для чого їдуть
Світлана з Мариною?

Куди і для чого їде
Камілла?

Зверніть увагу!

- Ти їдеш на пошту? = Ти на пошту?
- Так, я їду на пошту. = Так, на пошту.

Ти ходиш на пошту? ≠

Ви їздите на вокзал? ≠

Ви їдете на вокзал? = Ви на вокзал?

Ні, ми їдемо в аеропорт. = Ні, в аеропорт.

Ми літаємо в Україну? ≠

Ми летимо в Україну? = Ми в Україну?

Ні, ми летимо в Росію. = Ні, в Росію.

ДІЄСЛОВА НЕСТИ / НОСИТИ

Нести / носити + Зн. в. (кого? що?) + куди?

Дієслово **нести** (= один раз, зараз)

Я <i>несу</i> книгу.	Ми <i>несемо</i> сумки.
Ти <i>несеш</i> конспект.	Ви <i>несете</i> валізи.
Вона <i>несе</i> марки.	Вони <i>несуть</i> колби.

Дієслово **носити** (= багато разів)

Я <i>ношу</i>	Ми <i>несемо</i> сумки.
Ти <i>носиш</i>	Ви <i>несете</i> валізи.
Вона <i>носить</i> .	Вони <i>несуть</i> колби.

Вправа 26. Змінити речення за зразком

Зразок:

Людина їде на вокзал. В руках у неї валізи.

Людина їде на вокзал і несе валізи.

1. Викладач їде в аудиторію. В руках у нього конспекти.
2. Хлопець їде в магазин. В руках у нього пакет.

3. Марія йде на пошту. В руках у неї лист.
4. Дівчина іде по вулиці. В руках у неї квіти.
5. Студенти ходять в університет з конспектами.
6. Чоловік іде в банк. В руках у нього чек.
7. службовець іде в офіс. В руках у нього сумка.
8. Сергій з другом ідуть у гості. В руках у них подарунки.
9. Жінка іде на кухню. В руках у неї каструля.
10. Я з другом іду в кіно. В руках у мене квитки.

Вправа 27. Поставити замість крапок дієслова *нести / носити*

1. Ось іде листоноша. Він ... газети й листи. Він кожного дня ... пошту.
2. Мій друг іде на заняття. Він ... методички і зошити. Він завжди ... на заняття методички і зошити.
3. Марта з подругою йдуть у бібліотеку. Вони ... журнали. Вони ... журнали в бібліотеку щотижня.
4. Мати іде додому. Вона ... продукти. Вона кожного дня ... продукти.

ДІЄСЛОВА ВЕСТИ / ВОДИТИ, ВЕЗТИ / ВОЗИТИ

	пішки		на транспорті	
	вести +кого? що? +	водити куди?	везти +кого? що? +	возити куди?
я	<i>веду</i>	<i>воджу</i>	<i>везу</i>	<i>вожу</i>
ти	<i>ведеш</i>	<i>водиш</i>	<i>везеш</i>	<i>водиш</i>
ВІН (ВОНА)	<i>веде</i>	<i>водить</i>	<i>везе</i>	<i>возить</i>
МИ	<i>ведемо</i>	<i>водимо</i>	<i>веземо</i>	<i>возимо</i>
ВИ	<i>ведете</i>	<i>водите</i>	<i>везете</i>	<i>возите</i>
ВОНИ	<i>ведуть</i>	<i>водять</i>	<i>везуть</i>	<i>возять</i>

Вправа 28. Поставити потрібне дієслово

1. По вулиці їде маршрутка і ... людей на роботу. Маршрутка кожного дня ... людей на роботу.
2. Батько ... сина в дитячий садок. Він завжди ... сина у дитячий садок.
3. Біля університету стоїть автобус. Він ... студентів на екскурсію. Цей автобус завжди ... студентів на екскурсію.
4. Ніна Павлівна ... доньку в парк. Вона щовечора ... доньку в парк.

Вправа 29. Читати й порівняти дієслова. Пояснити різницю в їх значенні

1. Іноді ми їздимо на заняття маршруткою. Сьогодні ми їдемо туди тролейбусом.

2. Ці вчені часто літають до Києва. Цього тижня вони також летять туди.
3. Ми завжди ходимо в театр разом. Сьогодні я йду туди один.
4. Звичайно я воджу сина до школи. Сьогодні його веде до школи моя дружина.
5. Часто я воджу його до школи на машині. Сьогодні сестра везе його тролейбусом..
6. Цей корабель плаває зазвичай до Одеси. Сьогодні він пливе до Севастополя.
7. Я завжди ношу на лекції зошити, книги, словники. Сьогодні я несу тільки зошити.
8. – Куди ти ідеш?
– У театр.
– А я рідко ходжу в театр.
9. – Куди ти ведеш сина?
– Я веду його в музей. Хочу, щоб він побачив нові картини.
– Я теж воджу дітей в музей, коли починається нова виставка.
10. – Куди ви йдете?
– Ми йдемо в парк.
– Я теж люблю ходити в парк. Але зараз не ходжу, бо немає часу.
11. – Ти ідеш додому?
– Ні, до друга. Він хворіє і вже тиждень не ходить на заняття. Я кожного дня ходжу до нього і ношу конспекти.

Зверніть увагу!

Сталі звороти

Йти

Час іде (біжить, летить)
Життя іде (біжить, летить)
Іде урок (лекція, семінар, операція)
Йти на компроміс

Вести / водити

Вести заняття (лабораторну роботу, семінар)
Шофер веде машину
Він добре водить машину
Дорога веде до міста
Гід водить екскурсії
Він водить за носа (=обманює)

Нести/носити

Вона носить чорне (= одяг чорного кольору)
Вони носять окуляри
Він носить вуса і бороду (= у нього вуса і борода)

ДІЄСЛОВА ДЛЯ ВИРАЖЕННЯ СТАВЛЕННЯ

Дієслово ЛЮБИТИ (НДВ)

(Зверніть увагу! Любити – (я) любю, (ти) любиш ... (вони) люблять)

Любити + інфінітив НДВ

Любити + Зн.в. (кого? що?)

Я люблю **читати**

Андрій любить **футбол**

Мій друг любить **грати** у футбол

Дівчата люблять **морозиво**

Вправа 30. Читати текст

Я люблю подорожувати. Особливо я люблю їздити поїздом. Люблю сидіти в купе, дивитися у вікно і пити чай. Люблю дивитися на ліси й річки, на небо й зірки.

Ще я люблю джаз. Люблю лежати на дивані і слухати музику. І зиму я теж люблю. Люблю, коли холодно. Люблю, коли падає сніг і все навколо стає білим. А що любите ви? Яку пору року ви любите?

Вправа 31. Продовжити речення

Я люблю музику, зиму ...

Я люблю пити чай, ...

Я люблю, коли все стає білим...

Вправа 32. Написати відповідь за зразком

Зразок:

Що любить твій брат? Куди він їде відпочивати? (гори)

Мій брат любить гори. Він їде відпочивати в гори.

1. Що любить Віра? Куди вона їде відпочивати? (село)
2. Що люблять Віра й Марина? Куди вони сьогодні йдуть? (опера)
3. Що ви любите? Куди ви їдете влітку? (море)
4. Що любить ваша сестра? Куди вона скоро їде? (ліс)
5. Що любить твій друг? Куди він їде вдень? (футбол)
6. Що любить Віталій? Де він любить гуляти? (парк)

Дієслово **ПОДОБАТИСЯ** (НДВ) – виражає симпатію до предмета або людини

Кому? + **подобається** + **інфінітив НДВ** – виражає дію, яку виконуєш із задоволенням

Зверніть увагу!

Мені подобається
Тобі подобається
Йому / їй подобається
Нам подобається
Вам подобається
Їм подобається

Вправа 33. Поєднайте слова першого стовпчика і другого. Читайте

Мені подобається
Тобі подобається
Йому / їй подобається
Нам подобається
Вам подобається
Їм подобається
Друзям подобається
Студенту подобається
Моїй родині подобається
Моєму другу подобається

тільки інфінітив НДВ!

розв'язувати задачі
грати у футбол
слухати музику
малювати
готувати їжу
навчатися
писати конспекти
подорожувати
відпочивати
спілкуватися
читати книги
розгадувати кросворди

Кому? + **подобається** + **хто? що?** – виражає симпатію до одного предмета, людини

Кому? + **подобаються** + **хто? що?** – виражає симпатію до 2 і більше предметів, людей

Вправа 34. Читати. Порівняти

Мені подобається ця квітка.
Моїй сестрі подобається зима.
Олегу подобається ця музика.

Мені подобаються квітки.
Усім подобаються талановиті люди.
Моєму брату подобаються книжки.

Вправа 35. Читати текст. Розкрити дужки

Кому подобається рожевий колір

Англійські психологи переконалися, що чоловікам і жінкам, дійсно (подобатися) різні кольори. Жінкам більше (подобатися) рожевий колір або відтінки червоного.

З'ясувалося, що чоловікам і жінкам однаково (подобатися) блакитні та сині відтінки. Але жінки більше (любити) рожевий і бузковий відтінок. Чоловіки вибирають більш холодні відтінки блакитного.

Учені припускають, що любов до блакитного кольору виникла завдяки еволюції. «Блакитний колір неба означає гарну погоду, а блакитна вода придатна для пиття, тому і нашим предкам, і нам подобається цей колір»

Вправа 36. Прочитати твори школярів. Сказати, що подобається школярам

1. Я навчаюсь у школі і мені це подобається. Кожен день я пізнаю щось нове, кожен новий урок відкриває нові цікавинки про навколишній світ. У мене великий, дружній клас, я дуже люблю спілкуватися з друзями на перерві, обговорювати нові завдання та просто проводити час разом. Я дуже люблю канікули, проте завжди сумую за однокласниками та вчителями. Я знаю, що навчання у школі дає не просто знання, а й можливість вступити до бажаного університету й отримати цікаву професію.

2. Я навчаюсь в школі № 10 мені дуже подобається навчатись. Мені подобається вивчати математику і музику, іноземну мову і природознавство. Я прихожу до школи із задоволенням, тому що я бачу своїх подруг і вчителів! У школі я не тільки отримую освіту, але й підготовку до дорослого життя. Ще мені подобається ходити з класом в різні походи. Мені хочеться брати участь у конкурсах, за які я отримую грамоти. Мені подобається навчатися!

Зверніть увагу!

Кому? + **не** подобається + **хто?** **що?**

Кому? + **не** подобається + **інфінітив** НДВ

Вправа 37. Написати твір про університет. Сказати, що подобається і що не подобається

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Альохіна, С.В. Українська мова для іноземних студентів : початково-предметні курси (Математика. Креслення. Хімія. Фізика. Біологія) : навчальний посібник / С.В. Альохіна, Г.В. Онкович, Я.С. Шутенко. – К. : АртЕк, 1998. – 152 с.

2 Бахтіярова, Х.Ш. Українська мова. Практичний курс для іноземців : посіб. для студ. вищ. мед. та фармацев. закл. освіти II–IV рівнів акредитації / Х.Ш. Бахтіярова, С.С. Лукашевич, І.З. Майданюк, М.П. Сегень, С.В. Петухов; за ред. Г.О. Золотухіна. – Т. : Укрмедкнига, 1999. – 320 с.

3 Гримич, М. Українська мова щодня : початковий рівень : навч. посіб. / М. Гримич, Н. Непійвода, В. Різун. – К. : Заповіт, 1998. – 160 с.

4 Значення кольору в психології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://newme.com.ua/znachennya-koloru-v-psichologii>

5 Корпус текстів української мови Науково-технічні тексти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mova.info/corpus2.aspx>